

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű, akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként kétszer.

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.

Főmunkatársak:
ADY ENDRE — KISS ÁRPÁD.

Kiadóhivatal főnöke:
MOHÁCSY JÁNOS.

Előfizetési ár:

Egész évré 3 frt, félévre 1 frt 50 kr,
negyedévre 75 kr.

Egyetemi és akadémiai hallgatóknak,
önképzőköröknek

egész évre 1 frt 50 kr, félévre 75 kr.
Egy szám ára: 10 krajcár.

Az Egyetemi Kör kérdéséhez

Gergely György kolozsvári E. K. elnöke lapjuk legutóbbi számában hosszasan foglalkozik a köztünk és Budapest között felmerült vitával. Majdnem tizenhárom hasábon keresztül elmélkedik s végeredményül azt akarja bizonyítani, hogy nincs igazunk. Ugy neki, mint ifju Zsoldos Benőnek megfelelünk. Jövő számunkban f. szerkesztőnk elmondja az elmondandókat. Egyelőre azt jelentjük ki, hogy úgy Kolozsvár atyáskodó, mint Patak gunyos és nevetséges hangu szurkálásait vissza utasítjuk. Ilyen hangu vitához nem vagyunk szokva, jövőben különösen Zsoldos Benő frázisaira nem reflektálunk. Mi becsülettel tisztességgel kívánjuk folytatni felszólalásainkat, egyént, személyt nem sértünk. Sziveskedjenek tudomásul venni.

Most pedig Wolfner Pál t. barátunkhoz van néhány szavunk. — Egyik cikkében felszólított, hogy mutassuk meg neki a budapesti egyetemen azt az embert, a ki komolyabban akar dolgozni, mint ők. — Hát most abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a Radikális Egyetemi Ifjak Pártjának cikkét, melyet a párt titkára irt, egész terjedelmében leközzölhetjük. Olvassa el Wolfner ur — mert ime nem egy ember, de egész párt jelent meg a láthatáron, a kiknek az az elvük, mint nekünk, hogy a magyar diákság első együletét az Egyetemi Kört reformálni kell.

Olvassa el Wolfner ur a cikket egész figyelemmel — s akkor meg fog győződni, hogy nekünk mégis csak van valamelyes igazunk — s nem beszélünk a levegőbe. A cikk különben így hangzik:

Reformmozgalom a budapesti Egyetemen.

Az a hallatlan hanyagság és párját ritkító nem törődömség, mely a budapesti Egyetemi Körben jelenleg uralmon levő reformpárt egész működését jellemzi, és a mely minden józanul gondolkodó és a felforgó viszonyokat kellő körültekintéssel mérlegelni tudó komoly egyéniség megbotránkozását szinte kihívja, végre megtalálta a maga reakcióját. — A budapesti Egyetemi Ifjuság komolyabb elemei belátták immár, hogy a most uralkodó tehetetlen klikk-rendszer baklövéseit tovább már tisztára lehetetlen ölbetett kézzel szemlélni és mintegy 100—150-en f. hó 10-én gyűlést tartottak, melyen konstatálták egy új, tiszta elvek alapján álló pártalakulás szükségét, egyhangu lelkesedéssel elhatározták, hogy megalakítják a Radikális Egyetemi Ifjak Pártját, melynek elnökévé Siposs Géza joghallgatót, alelnökké pedig Erdélyi Miklós joghallgatót választották meg.

Az új párt programjának sarkalatos pontja a mostani szomorú és botránys állapotok gyökeres szanálása. Tisztában van azzal ma már mindenki, hogy lehetetlen budapesti ifjusági élet vezetését néhány kiválasztott uri ember szereplési viszkete-gének monopoliumává tenni, és ép azért a Radikális Egyetemi Ifjak pártja már kezdettől fogva megnyitotta kapuit mindenkinek, a ki komolyan akar a párt érdekében dolgozni, mindenki megtalálja az ő kebelében a magához illő működési kört, mert hisz nyilvánvaló dolog, hogy csak a barátságos együttműködés képezheti a biztos haladás alapját.

A mi a program többi részét illeti azt a gyűléstől kiküldött programkészítő bizottság a felléptetendő jövő évi elnökjelölttel kontaktusban fogja kidolgozni. De az egész működés, a párt ösz-

szes elveinek egyjogúsága a választott munka lesz, mert a párt minden tagja dolgozni akar; munkára pedig bizonynyal nagy szükség van, hogy a mostani „reform“ rendszer által inaugurált abderai állapotokat csak némiképp is megjavíthassuk.

A Radikális Egyetemi Ifjak Pártja a győzelem biztos reményével veszi fel a küzdelmet; bizik a magyar ifjuság lelkes közreműködésében, bizik a vidék hathatós támogatásában és szentül meg van győződve, hogy arra a rokonszenvre, melygel a budapesti Egyetemi Ifjuság fellépését fogadta és melyet a vidéki főiskolai polgárságtól is megszerzeni remél, méltatlan sohasem lesz.

Makai Aladár.

Március idusa és a debreceni ifjuság.

Március idusának 51 éves évfordulóján az ősz kollégium falai ismét megcsendültek. Arra a nagy részvételre, a melyet tapasztaltunk, arra a sok éljen zugásra, a melyek időközönként felharsantak, elmondhatjuk, hogy ünnepeltünk. Ünnepeltünk igazi lelkesedéssel, teljes odaadással. A sok vád, a mik ez évben lapjainkban a magyar ifjuság szemébe vágva voltak, nagy ünnepeinken úgy tűnik elő, mintha a mai ifju nemzedék kitalált kinövései

volnának. Mert a debreceni főiskola ifjusága, a miként mindig tanujelét adta ideális rajongásának minden szép eszményért, ugy ez évben is a legimpozánsabb módon adott kifejezést hazafias érzelmeinek. Ünnepeltünk karöltve Debrecen város polgárságával, a melynek nagy része ott volt ünnepeleinken. Az ifjuság volt hangadó. S miként a 48-as márciusi ifjuság egy nemzetet vert fel egyhangu elcsüggedéséből, ugy a mostani ifju nemzedékre nehezedik s kell, hogy a nagyok iránti szent kegyelet lerovása legközvetlenebbül megnyilatkozzék. Nálunk is így volt. A főiskola ifjusága ünnepelt s nemcsak a kollégium kebelében, hanem szokás szerint a városháza előtt is érdekess programmal lépett fel.

Az ünnepély részletei következők:

Az oratoriumi ünnep.

Március 15-én d. e. 9 órakor az imaterem zsufolásig megtelt. Ott voltak: Kiss Áron ev. ref. püspök, főrendi házi tag, Simonffy Imre kir. tan., polgármester, Kiss Albert országgyűlési képviselő, az akad. és gymn. tanárkar teljes számban. Az ünnepélyt a főiskolai kántus a Hymnus eléneklésével nyitotta meg, — Nagy Elek tanár mondott azután eszmékben gazdag ünnepi beszédet. Majd Szentiványi Sándor tehetséges szavaló adta elő Kun

TÁRCA.

1899. március 15-én.

— *Irtta: Kun Béla.* —

*Halljátok-a jelszót? Talpra magyar, talpra!
Szívvel, észszel, karral föl a diadalra.*

*Mi akarat, érzés szent cél: forrjon egybe,
Mint esküvés szálljon a megnyílt egekbe.*

*Szégyen pirba hulljon a fekete vádászó,
Hogy a magyar széthuz, s mégis fennhéjázó,
Korcsul a jelenben, élösdí a multon,
Gyáva, hogy még tenni a jövőért tudjon.*

*Ez a nap bizonyosság, hogy eszmékért égünk,
Hazugságot szór ránk tenger ellenségünk,
Kiket megváltottunk, magunkhoz emeltük,
Pusztulásra vinnék eladnák a lelkünk,
Azt hiszik, a magyar oly együgyü, gyenge,
Hogy bele bolondul a nagy szeretetbe,*

*S míg szívét békülés, hocsánat megszállja,
Kaján Judáscsókka hurcolnák halálra.*

*Óh ti ördög-álmok, vérmes, vak remények,
A tisztító tűzben ma mind porrá égték.
Bukásunk hirdették, halálhírünk volt már —
De ime e szent nap ma is tiszta oltár,
Ha bálványimádó ledöntni akarja,
Kárhozik a szive, megbénul a karja,
A magyar fölélbred, hogy védfalat álljon,
S hallhatatlanságot vivjon e halálon.*

*Ez a nap a béke, a szeretet napja,
Jaj annak, ki mégis — mégis megtagadja.
Nem az ősi néppel, Istennel száll perbe,
Ki hűtlen támadót, mennydörögve ver le.
Mert e nap az övé — egy földi mennyország,
De pokol azoknak: a kik megátkozzák.
Erénynek jutalma, bűnnek büntetése,
Az ígéret földje, s az Isten verése.*

Bélának ez alkalomra irt pályanyertes ódáját. Az ódát lapunk más helyén közöljük.

Petőfi szobornál.

Jóval két óra előtt nagy néptömeg gyült össze és helyezkedett el a lépcsőházban. Egymásután érkeztek meg az öreg honvédek, a Petőfi dalkör és a tüzoltó testület zenekara a Rákóci nótát játszva. Az ünnepély kezdetén a Petőfi-dalkör énekelte nagy hatással a „Talpra magyar“-t. Szabó Miklós dörgő hangon szavalta erre a „Talpra magyar“-t. Kun Béla joghallgató lépett erre az emelvényre és mondta el poetikus színezetű gondolatokban gazdag beszédét.

Végül Váradi Antalnak „Szent nyomok“ című alkalmi versét Acsay Lajos, a kollégium régi költő és műszavalója adta elő nagy tapsvihart aratva. Alig végződött be a csinos ünnepély, már az első és másod emeleti folyosók megteltek vendégekkel és a kollégium nagy udvarán mély érdeklődéssel várta mindenki a hazafias előadások folytatását.

A főiskola udvarán.

Nyitvány a Főiskolai Énekkar Hymnus előadásából állott. Szentiványi Sándor alkalmi ódát harsogott el erőteljes hangon. Kovácsi Kálmán pedig ünnepi beszédet tartott, melynek nagy hatása a publikumot többször hatalmas éljenzugásra ragadta,

ennek végeztével ismét a Főiskolai Kántus énekelte a Kossuth indulót.

Innen a résztvevő közönség, testületek és Ifjúság egyenesen a városháza felé tartott, a hol ezrekre ment az érdeklődők száma.

A városháza előtt.

Diszes emelvény köré helyezkedett el a Debreceni Dalegylet, a mely elénekelte a Csatadalt. Szacsavay Sándor színész lépett erre fel az emelvényre, honnan leirhatatlan lelkesedést keltve szavalta Petőfi „Talpra magyar“-ját. Sipos Béla, a D. F. L. szerkesztője pedig alkalmi beszédet mondott. Lelkes beszédét helyenként megkellett szakítania a nagy tetszésnyilvánítástól. A Főiskolai Énekkar a „Szózat“-ot énekelte s ezzel a délutáni ünnepélyek véget értek.

Jogász Asztaltársaság.

A debreceni jogakadémia polgársága a maga körében is megünnepelte Március 15-ét. Fehér asztal mellett a társaság tagjai összegyültek és a Törő-féle vendéglőben a következő programmal lépett elő: Elnöki megnyitó, elmondta: Sipos Béla, alkalmi beszéd, előadta: Kun Béla majd Mészáros Károly szavalt nagy tetszéssel egy alkalmi költeményt. Ez ünnepélynek azért van nagy fontossága, mert jelen voltak: Dr. Bartha Béla jogi dékán, Dr.

*Hol hát a bűnbánó? Békülünk örökre, —
Csak velünk esküdjék a hazai rögre,
Vérázott multunkra, jövőnk derűjére,
A magyarok erős, örök Istenére, —
Igy legyünk egyenlő, szabad testvérnépck,
Szolgánk lesz a sors, ha egyetértés véd meg,
A dicsőség napja nem jöhet fel máshol,
Csak itt, mint az első hajnalhasadáskor.*

*E nap jeligéje, mindig egy: előre!
Ha kell, hát a szellem szálljon harcmezőre.
Egész nagy világgal közös már a pálya,
Csak versenyző legyen, a ki győzve állja.
Levegőjét szivjuk más-más eszmekornak,
De a zajló idők bárhová sodornak,
A kardnak s a tollnak egy a babér ága,
Csak a cél legyen egy: a hon boldogsága.*

*Mindent a hazáért! Mindent a jövőnek!
Idők megvénhednek és új idők jönnek,*

*Talpra hát halál! Győzelmünket írja...
A haldokló század márciusi pirja,
Ettől hajnalodjék a jövő század,
Ne legyen irigyünk, ki ellenünk lázad,
Mert e nép dolgozik, szit'ya még a vére,
Méltó apáihoz, méltó örökére!*

Ünnepi beszéd.

Irta és a városháza előtt elmondta Március 15-én

Sipos Béla.

Tisztelt polgártársak!

Március idusának ötvenegyedik évfordulóját szívünk tuláradó lelkesedésével ünnepeljük meg. Ötvenegy évvel ezelőtt esküdött meg a magyar, hogy láncot többé nem hord kezén, hogy a sötétség rémeit széjjel üzve, — szabaddá, nagygyá igyekszik tenni ezt a hazát.

Ozory István és Dr. Kérészy Zoltán jogtanárok. A tanárok és hallgatók közötti jó viszonyt semmi sem mutatja inkább, mint hogy a legjobb hangulatban töltötték a megjelent tanárok idejüket a kis társaságban és egyenként kifejezést adtak pohárköszöntőjükben úgy a magok, mint az egész tanári kar nevében, hogy a legjobb indulattal viseltetnek úgy az ifjuság, mint ennek kebeléből alakult asztaltársaság iránt.

Ennyiben vázoljuk az ifjuság márciusi ünnepelését, mely mint látható, hiven a mult példáihoz impozáns, lelkes és hazafias volt.

K.

Földi János, mint költő és természettudós.*

Nemes küzdelemre kelve egymással, ős kollégiumunk hagyományos szellemétől lelkesítve ragadunk tollat, hogy megemlékezzünk főiskolánk egy volt nagy tanítványáról — Földi Jánosról, kinek tudományszomjas lelkében termékeny talajra találtak azon magas eszmék, melyet itten a tudomány csarnokában örömmel szívott magába, hogy azokat

* Részlet szerzőnek a Csokonai kör pályázatán nyertes munkájából.

Nincsen a magyar történelemnek ragyogóbb, ékebben szóló napja ennél, — nem volt a magyar nemzet soha oly nagyszerű, mint e napon, mikor a hazafias szenvedélytől felbuzdult kebelletl kitörő lelkesedés örömmámorában vér nélkül vívta ki a szent szabadságot. 1848. március idusát és a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség magasztos jelszavát keresztül fonta a nemzet géniusa arany diessugárral, hogy együtt ragyogjon e nap és a három szent fogalom, hogy a késő utódok csodálattal tekintsék, bátorságot és hazafiai lelkesedést merithessenek belőle.

Felhő, komor sötét felhő borongott addig a nemzet egén, a remény sugára csak néha vetett egy kis kétes fényt a honra. De jött a nap! Egy *legyen* szóra szétszakadt a sűrű felleg-tábor, egy felvillanyozó, halálból is felébresztő szózat felzavarta a százados alvót s a magyart soha el nem hagyó védő-szellem csodálatos bátorságot öntött a szivekbe.

Szabadságot hozott, mely lerázta a láncot

kint az élet viharai között fennen hirdetve teljesítse hivatását hazája, tudománya és egyháza iránt.

Távol a nagyvilág zajától, kint a hadházi ref. temető egyik félreeső sírjában alussza örök álmát Földi János. A természet egyszerű vadvirága ölelkezik sírhantján a hálás utódok gondos kezei által ápolt pompás virágokkal, úgy, hogy valóságos virágos erdővé varázsolták a nagy természetkedvelő, mély érzésű, tudományos orvos-költő sírját.

Kedvenc akácai összehajlanak sírja felett s így védik a szélről, a vihartól; magukhoz édesgetik a virágok a méhecskéket, hogy méla zümmögésükkel szép altatódalt zsongjanak; a hatalmas akácok édes otthont ígérnek a dalos madárkának, csak hogy ott legyen és szép, szívet emelő hangon csattogjon szenvedélyes dalokat; oda csalják a csacska szellőt, hogy susogja el szép, lágy hangon a csendesen szendergő költőnek, hogy utódai teljesen megérlették őt és törekvéseit, s igyekeznek neki kegyeletüket kifejezni.

Fonjunk hervadhatatlan babérkoszorút s áldozza ezt hálás kegyeletünk ezen nagy ember ember emlékének, mikor az ő szellemét műveiben megismerni, magyarázni s kellőleg méltányolni óhajtjuk!

Legyen az ő buzdító-szelleme nekünk is világitó szövétnék, hogy célunkat elérve, neki a hála

annyi millió kezéről. Szabadságot adott a karnak — a gondolatnak, hogy kettőzött erővel pótolja helyre az átálmodott időt, hogy bátran szembeszállva az ellentétes áramlatokkal, büszkén hirdesse, hogy van a magyarban élni „hit, jog és erő“!

Egyenlőséget hozott, a mely áldásos sugarával feloldotta a zárkózottság rideg gátjait — testvérré tett urat, — szolgát egyaránt.

Testvériséget hozott, mely egygyé tett mindenkit csendben, viharban, békében, háboruban a haza javára.

Lobogjon hát magasra a honfui öröm lángja, visszahangozza e hon minden bérce, hogy a legmagasztosabb nemzeti ünnep ötvenegyedik évfordulója itt van — érkezett.

Kettőzött örömmel dobogjon a szív — s törjön ki a lelkesedés, mert ime 1848. március 15-ének 51-ik évfordulóját a szabad, virágzó Magyar nemzet ünnepeli meg.

Legyen ez ünnepi öröm igaz, szívből jövő.

és a kegyelet adóját leróva emlékezzünk meg róla.

*

Irnak vala pedig akkor 1755 dec. 21-et, a midőn Földi János született Nagy-Szalontán, a nemes hajdú-városban. Egyszerű, szegény szülők gyermeke volt. Hamar, még gyermekora édes álmai között megismerkedett a bajjal, a nyomorral, a midőn még a gyermekvilág játék-mese-világában kellett volna élnie, hogy ezután hű kísérelője legyen egészen haláláig. Édes anyját születésekor, atyját négy éves korában elveszítette. A mostoha szigorú karjai közt élte át gyermekkorát; nélkülözve az édes anya szerető, óvó karjait, nőtt fel, sok, sok bajjal küzködve, egyedül a saját eszére támaszkodva. A jó szívű tanító mellett élte át ifjukorának első éveit, mint annak „famulus“-a. Majd tanítójának bizalmát annyira megnyerte, hogy az ő és a jószágos egyházi gondnok támogatásával a 16 éves okos ifjut segédtanítónak alkalmazták. Ezen állásában annyira kitüntette magát szorgalmával és tehetségével, hogy a „jó emberek“ támogatásával a debreceni híres kollégiumba ment 1773-ban, hogy a tudományos pályáján előbb haladjon s teljesen kiképezze magát.

A tudományszomjas ifjunak magasratörő lelke örömmel ragadott meg minden alkalmat, hogy tanulhasson. De nagy szegénysége gátolta tanulmá-

nyainak folytatásában, miért is igénybe vette, mint harmadéves diák 1777-ben azon megélhetési forrást, mit a jó alma materünk nyújtott abban az időben szorgalmas és tehetséges tanulóinak: kiment rektorának Bárándra.

Ma már régies és elavult szokásnak tartják ezt, de a maga korában eléggé nem méltányolható szokás volt, hogy a törekvő református ifjak kimentek a vidékre jól jövedelmező rektorságokba s ottan tanítottak pár évig. Ezzel kettős célt értek el. Elérték ugyanis, hogy ottan egyrészt ifjai lelkesedésük szent tüzevel hirdették magasztos vallásunk örök igazságait s másrészt szereztek annyi pénzt, hogy többnyire külföldön folytathatták tanulmányaikat.

Igy volt Földi János is egy évig bárándi rektor. Az 1781-ben bevégezte kollégiumi pályáját s ujólag kiment a nagyjövedelmű halasi rektorságba, a honnan 1784-ben távozott, kiviván fejjebbvalóinak teljes megelégedését és tiszteletét. 1783-ban Budára iratkozott be orvostanhallgatónak. Nagy lelkét az emberiség iránti szeretet buzdította erre a lépésre, mert gondolta, hogy mint orvos jobban szolgálhatja hazáját. 1788-ban orvosá lett. Még ez évben Szathmár város orvosának választott meg. Veszprémy Juliát, a híres Veszprémy István leányát nőül vette 1790. Régi, édes álmanak megvalósulását látta, a midőn az imádásig

Emelje magasztosságát az a tudat, hogy 1848. március 15-ike nélkül ma Magyarország talán holt állam volna, emelje fényét az a tudat, hogy e nap forrongó eszméi haladás útján vezetik Magyarországot diadalról diadalra.

Az a tizenkét pont, melyeket a márciusi félistenek, mint a nemzet követeléseit valósítottak meg, adta meg az irányt az álmodó nemzetnek.

Nem lett tovább békóba zárva a gondolat, hanem felrepülhetett hatalmas szárnyain s hirdette szerte e hazában, hogy a hősi szellem ki fogja vinni a nemzet jogait. Nem lesz az ország idegen zsákmánya, hanem önállólag intézi sorsát a szabadság nevében.

És a szegény jobbágy, ki háromszáz esztendőn keresztül véres verejtékkel művelt honi — mégis idegen földhöz volt láncolva, lerázhatta kezéről a minden isteni és emberi jog ellenére reá vert láncot s hálatalten, örömmel kiálthatta — szabaddá tett március idusa!!!

De visszatudom-e varázsolni azt a napot, melyet az ideális lelkesedés nemzeti tradíciói mithikus fényvel vettek körül. Megtudom-e személyesíteni a nagy nap dicső alakját *Petőfi Sándort*, s megtudom-e személyesíteni a másik szentet, a magyar nemzet bálványát *Kossuth Lajost*, ki előkészítője, szellemi megteremtője volt ennek a csodálatosan dicsőséges átalakulásnak.

Nem! Senki nem tud méltó lenni hozzájuk. Emlékük előtt leborulva csak hálás kegyelettel adózhatunk — mi, a késő kor szerencsés ivadékai, s köszönhetjük meg azt, hogy a miért ők fáradságot nem ismerve küzdöttek, munkálkodtak, mi félszázad multán, nyugodtan, békén élvezhetjük.

Dicsőség nektek sirban nyugvó hősi szellemek, dicsőség neked március idusa.

Ötvenegy év után virágzó, boldog nemzet ünnepeli emléketek, egy hatalmas, nemzeti állam polgárai esküdnek meg újra és újra, hogy a kivivott diadalokat megőrzik, nem engedik elveszni soha.

szeregett Juliáját nőül vette. Olyan szépnek, olyan rózsásnak képzelte el a családi élet boldogságát, a mi őt tanulmányai folytatására s pályájának tövisei között lankadatlan munkára sarkalta, hogy annál keservesebb lett csalódása, a midőn nejében csalatkozott. A jelen zordonsága kiábrándította ifjukorának félve ápolta álmaiból s mélyen megsebezte érző szívét. A lelki megrázkódtatások eme legnagyobbika maradandó nyomot hagyott kedélyvilágán, de másfelől ez buzditotta munkásságra, a mennyiben a munkában találta fel a hegesztő balsamot vérző szíve számára. S tudományos munkássága hozta létre műveit, mely nevét fentartotta hálás utódai számára.

Időközben, 1791-ben a Tekintetes nemes hajdú-városok kerületének rendes orvosa lett.

Már-már behegedt a vérző seb, a midőn a sors egy újabb, fájdalmasabb csapással látogatta meg, legidősebb fiát, szemefényét elragadta a halál. Ezen pótolhatatlan veszteség ágyba döntötte a különben is gyenge testszervezetű tudóst, s mellbaja mindinkább súlyosabban lépett fel s 1801 április hó 6-án 46 éves korában sirba vitte a mély érzésű, tudományos, nemes emberbarátot.

Hosszas ideig a feledés homálya borította őt és műveit, míg végre 1847-ben április hó 6-án nagy számú tisztelői egy emlékünnepegy keretében megemlékeztek róla.

Dicsőség neked, március idusának szülötte, Szabadság, Egyenlőség, Testvériség. Dicsőség neked, hogy születésed szent napjától fogva nem hagytad el soha e nemzetet, hogy a titáni harcban s az ezt követő, komor, gyászos időkben, szárnyaid biztatón lebegtetéd, dicsőség neked, hogy most is védelmezel köztünk vagy — s nem hagysz el soha.

Örvendjete!

Örvendjete, mert a legdicsőbb, legmagasztosabb évfordulót ünneplitek tiszta — igaz honfiúi lelkesedéssel. Szálljon fel a hála az égbe — egy nemzet hálája — s az Úr megfogja hallgatni azt.

Kísérjenek bennünket 1848. március idusának dicső eszméi továbbra is. — Kövessék nemzetünk haladását szakadatlanul. Merítsünk belőle erőt a jövő küzdelmeire, kitartást az előttünk álló nagy munkára.

Ihlessenek meg bennünket a márciusi félistenek szellemszárnyai, varázsolják keblünkbe azt a nemes

Pelei N. Gábor hajdúkerületi főkapitány kezdeményezésére egy megható emlékünnepegyt rendeztek, melyen Lugossy J. debreceni tanár mint nyelvészről és természettudósról, Toldy F. pedig szépirodalmi hatásáról tartottak emlékbeszédet. Garay pedig egy szép ódával emlékszik meg róla.

„Üdv a jelennek, mert becsüli multját,
Üdv nektek is tőlünk s a hazától,
Alföld lakói üdv nektek tehát,
Kik hosszú évek mulva Földiteknek
Felkeresitek hamvadozó porát.

... ..

Egy óriási könyv mindnyájunk számára a természet,
E könyvbe írta be F. magát,
Midőn közöttünk első megnyitotta
Nyelvünkön a természet csarnokát.

S ezért mig e könyv nyitva lesz előttünk,
Mig a magyar nyelv benne zengedez:
Örökre mind a kettő emlékében
Földink s Földitek felírva lesz.“

Egyuttal teljesítették végrendeletszerű kívánását, melyet egy utolsó melancholikus költeményben fejez ki:

„Egy ákászt körtvélyfám helyébe
Ültessen egy jobbtevő kéz...“

Ültettek is, s most annak árnyéka alatt alussza álmát.

erőt, mely ötvenegy évvel ezelőtt csodálkozásra készítette a világot.

Tegyünk újra fogadást ez ünnepi napon, hogy hűvek leszünk 48 hagyományaihoz, hogy lelkünk minden vágya az eszmék követése lesz! Esküdjünk meg újra a magyarok istenére, hogy *rabok soha nem leszünk*, hogy szabadságunkat megvédelmezzük mindhalálig. Esküdjünk meg, hogy méltó utódai leszünk a márciusi félisteneknek.

Gyuljanak hát szerte e hazában örömtüzek s hirdessék magasra csapó lángjaikkal, hogy az 1848. március 15-iki eszmék fénye 51 év után sem vesztették el erejüket, hirdessék, hogy a mit apáink nekünk megszereztek, tisztán megőriztük s szent fogadást tettünk, hogy ha kell, vérünk árán is megvédelmezzük.

S hirdessék végre azt, hogy mig magyar lesz a földön, március 15-ikének emléke mindig szent marad, szent, mint az oltár, melyen a honszeretet lángja ég.

Emlékét ezután több ízben felujították. Legutóbb 1896-ban rendeztek egy nagyobb szabású emlékünnepelet tiszteletére, melyen tudományos életünk több előkelősége emlékezett meg róla, elismerve és méltányolva törekvéseit.

A debreceni „Csokonai kör“ is nemes kötelezettségének tesz eleget, a midőn őt és műveit jelen pályázattal a feledés homályából kiemeli.

Dósa István.

Győzzön az igaz.

— Madarassy ur tévedései. —

Madarassy Gyula 3 jh. ur a D. F. L. 7-dik számában erős hangon irt nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy az Ő cikkének olyan értelmet tulajdonítani, mint a minőt én megkísérlettem csakis „csűrös-csavarással — erőszakkal“ lehet.

Nos hát én erre nézve a következőkben leszek bátor Madarassy urnak — igen röviden — feleletet adni:

Higye el, igen tisztelt Colléga ur, hogy legkevésbé sem fárasztom magam azzal, hogy az Ön cikkének én adjam meg az értelmét.

Szerény véleményem szerint különben nincs is itt helye a vitának, hogy minő értelme volt vagy lehetett az Ön nagybecsű cikkének, a mi kitünik magából a vita alapját képező cikkből, a melyet itten idézek:

Azt mondja ugyanis az igen tisztelt Colléga ur, hogy: „A becsületszék mostani alakja céljának tökéletlenül meg nem felel. Az egyszer s mindenkorra választott becsületszéki tagok nagyon részrehajlók lehetnek, úgy, hogy nem csoda, ha egyik másik sértett vagy sértő fél némi tartózkodással bizza ügyét e bíróság ítélete alá.“

Ugyan kérem világosítson fel, hogyan lehet a fenti sorokat még *másképen* is magyarázni, mint a hogy én magyaráztam? Abban az értelemben pedig a mit én *tulajdonítottam* az ön sorainak, Önnön maga is nagy merészségnek állítja.

Kötelességemnek tartom meg, visszautasítani M. urnak azt az állítását, miszerint én Ő ellene intéztem volna tamadásomat.

Nem uram, nekem Önt még mindeddig nincs szerencsém személyesen ösmerni, tehát okom sem volt Önt megtámadni. Én csak az Ön által irt cik-

ket vettem jogos kritika alá személyre való tekintet nélkül, így állításaimat, mint jogosokat mindig *fenntartom*.

Quod erat demonstrandum!

Még egyet tisztelt uram! A „Győzzön a jobb“ című cikkében azt az elmés megjegyzést teszi, hogy a párbajt a sértett önérzet férfias megtorlásának — mint az én cikkem mondja — csak Árpád apánk idejében tekintették. És pedig azért, mert a mint Ön folytatja — megtörténhetik, hogy a sértett fél sebesül meg.

Nos hát erre kérem azt felelem, hogy igenis van eset, a mikor az önérzetében sértett egyén, készebb saját vérével mosni le a rajta elkövetett súlyos sértést, mint hogy ügyét nyilvános bíróság elé vigye, a hol a sértőre esetleg reá rótt 50—100 avagy 1000 forintnyi büntetés helyett nagyobb elégtétel a sértettre nézve, ha ellenfelével személyesen végzi el ügyét, mert hát az elégtételt annyiféle képen követeli a sértett önérzet, a hányféleképpen ez az önérzet nyilvánul, szóval ahányféle az ember. — Hogy kinek van igaza, azt döntse az igazságos közvélemény! Győzzön az igaz.

Grósz Sándor.

CSARNOK.

Az ember!

— Kun Béla. —

*Szerelmi lázban, — ám kétség se bánthat,
Egy fuvalomra elborul világunk,
Futó felhővel száll egy kósza bánat,
— S virágnyláskor már a sirba vágyunk.*

*Máskor csatázunk zúduló viharral,
A forgatagban mint a szikla állunk,
A szenvedést lenézzük büszke garral,
— S virághulláskor szőjjük édes álmunk.*

Miksa császár szivarja.

Irta: Kupcsay Félix.

Mikor Dellhass marquis, Dunbar herceg nizzai kastélyának kis pipatoriumába lépett, első dolga
8b

volt, hogy szokásához híven az apró csecsebecsüket, türkiszekkel ékesített hamutartókat, dohánydobozokat és egy egész vagyont érő pipagyűjteményt keresztül-kasul kutassa s valami olyasmit keressen, a mit magának örök emlékül elvihet.

Ez alatt maga a herceg végigdőlt a kereveten s mialatt a nargilék rózsailatú füstjét eregette — többször ismételte:

— A mi neked éppen tetszik kedves barátom, akármit elvihetsz innen. Csak keress, csak kutass!

— Megvan! kiáltotta egyszerre az örömtelten s kapzsiság kifejezésével a marquis, s kezében egy ezüstös staniolba vont szivart tartott, a melyhez vékony arany fonállal egy névjegy volt fűzve a következő felirattal:

„Miksa császár ajándéka az udvarias Dunbar hercegnek.“

— Azé, a kit Queretaróban agyonlőttek? — kérdezé hirtelen a marquis.

— Igen, igen a mexicói császáré! — válaszolt a herceg — s már azon volt, hogy csakis annak az egy tárgynak elvitele ellen tiltakozzék, mikor Delhass a szavaiba vágott s mint a ki valamely értékes tárgynak ingyen jut a birtokába — felkiáltott:

— Éppen ez fog engemet emlékeztetni a te határtalan vendégszeretetedre, jószágodra — Édes Dunbi. Köszönöm! Köszönöm oh te legaranyosabb, legkedvesebb hercegem... s ezzel a szivart cona more tárcájába rejtve, zsebre vágta.

És ezzel aztán a hercegnek egyszer s mindenkorra le kellett mondania arról, hogy ezt tőle vissza vegye.

— Na de fontold meg a dolgot! ne légy gyermek mondotta. Ezt a fejedelmi ajándékot csak nem adhatem neked. Egészen elfelejtettem, hogy az a szivar itt a többi holmi között hever. Vidd el helyette inkább azt a hamu-csészét. Ötezer forintnál is többet ér... Megsérteném a kegyeletes emléket a császár iránt, a mely bennünket egymással összefűz. Jól emlékszem, még a szájában is tartotta azt a szivart. Éppen rá akart gyujtani, mikor egyszer beléptem a dolgozó-szobájába. Hirtelen kiejtette ajkai közül s a már égő jószág a szőnyegre esett. Én sietve ugrottam oda s felemelve a földről át akartam néki nyújtani. Ő azonban azt mondotta: „Tartsa meg! Emlékül őrizze meg!“ Szegény olyan szomorú volt, mintha már akkor érezte volna, hogy nem fog sokáig élni, hogy a küszöbön van már a

halál... A névjegyen az a néhány sor az ő írása, az a piros folt az pecsétje. Hiteles... És ettől akarsz megfosztani engemet?...

Delhass marquis hangos nevetéssel fizette meg a hercegnek kissé érzékeny szavait s ezt mondotta:

— Na most még kevésbé, még nehezebben tudnám visszaadni. Hiszen ha a császár még ajkai között is tartotta, akkor tizszerte több az értéke előttem is; és addig beszélt, papolt, mig utoljára a herceg mégis beleegyezett s a névjegyre ő is oda irt egy pár sort, közvetlen a császár neve alá s melléje nyomta harsó nagyságú hercegi cimerezt zöld színű spanyolviaszra.

Delhass marquis alig várta már, hogy elhagyhassa a herceg társaságát s mikor aztán kint volt a folyosón, majd meg a mint a hosszú márványlépcsőn leszaladt — egészen hazáig egyebet sem csinált, mint kacagott, nevetett, s közbe-közbe elfolytott hangon mormolta, susogta magának:

— Ez aztán a szivar! Soha ilyet nem gyártott még a világ.

(Folytatása következik.)

A spiritizmus köréből.

— „Rejtelmes Világ“-ból.

Szellem-posta.

Ismeretes tény, hogy a „Banner of Light“, mely Észak-Amerikában Bostonban jelenik meg, minden második héten nyilvános spirituális ülést tart, melyeken minden spiritualizta részt vehet. Az üléseket a lap saját — erre a célra berendezett — termében tartja. Jelenleg Mrs. Conant Jennie a médium, a ki valóságos szellem-postát létesített. Nagyon sokan ezen nyilvános üléseknek, de főleg a szellem-postának köszönhetik, hogy a spiritualizmussal megismerkedhettek és az igazságról meggyőződhetek, a mennyiben a szellem-posta révén számtalan levél és hír érkezik a tulvilágról, a szellemeknek a földön élő szereteteihez, rokonaihoz, — természetesen a médium közvetítésével.

Nem régiben egy igen érdekes szellem-levél látott napvilágot a nevezett újságban. A közlemény így szól:

„Banner of Light, 1898. december 17. Nevem Williamson F. Frank; hazám Philadelphia. Fake-reskedésem volt és így — különösen a hajógyárak-

ban — sokan ismertek. Szeretném, ha ismerőseimnek, jó barátaimnak és különösen szomorú családomnak tudomására jutna, hogy megjelentem önöknél, hogy őket megvigasztaljam. Családom és barátaimnak legnagyobb része semmit sem tud a spiritualizmusról, miként földi életemben én sem tudtam semmit erről a nagy igazságról. Angliában, Yorkshire-ben is laknak ismerőseim és barátaim. Nőm Phiadelphiaban él, mindnyájan igen meg lesznek lepelve, hogy régóta nem láttak, mivel halálomról semmit sem tudnak, mert rövid betegség után, igen gyorsan váltam meg földi porhüvelyemtől, — távol azoktól, a kiket szerettem — kórházban.

Családom tagjai közül senki sem volt mellettem, mikor a szellemvilágba költöztem és mindaddig nem tudtam, hogyan adjam nekik hírül ezt az eseményt? Most, hogy a szellemvilágban vagyok, még mindig igen nagy vonzalmat érzek azok iránt, kiket a földön szerettem és óhajtanám őket értesíteni! Hetek óta vártam erre az alkalomra. Most már remélem, hogy nőm mindent megtud és majd közelebbi érintkezésbe is léphetek vele. Neve: Murphy Mária Anna, szül. Gray G. Anyja itt van köztünk a szellemvilágban. Három gyermekem van, u. m.: Franklin, Vilmos és Sarolta. Azt üzenem nekik, hogy látni fogjuk még egymást.

Ez a kör, szives tagjaival valóságos jótéteményránk, szellemekre nézve. Reményilem ez a közlemény mindenkinek tudomására fog jutni, a kiket illet és ismerőseimet nagy mértékben érdekelni fogja.

Nagyon köszönöm szivességüket. Adió!

Néhány nap mulva, (1899. január 1-én) a következő levelet kapta a „Banner of Light“:

„Tisztelt uram! A „Banner of Light“ legutolsó számában olvastam azt a szellemi közleményt, mely mrs. Connan Jennie médiumitása segítségével jött létre. Mellékelve küldöm önnek a kérdéses család viszonyainak és körülményeinek leírását, melyek a szellem adataival mindenben megegyeznek.

J am dear sir, Xours in Cause.

Birmingham, 1899. jan. 1. Gray Károly.

Ford. pk.

Szavalat és bírálat.

Az irodalmi társulat feladatai közzé tartozik a szavalatok művelése és a szavalatok felett a bírálat gyakorlása s valóban mind két irányu működés fenn is áll. Csakhogy irodalmi társulatunkban sokkal

nehezebbnek tartják a jó szavalatot, mint a jó bírálatot. Legalább a tények erre engednek következtetni. Pedig hát egyik 19, másik egy híján 20. A bírálóknak ép úgy kell lélektanilag elemezni a bírálat alá vett költeményt s ép úgy kell az érzelmeket s ezek kifejezés módjait ismerni, mint a szavalonak. És mégis mi szokott történni az irodalmi társulatban? A szavaló elmondja az ő lélektanilag elemezett vagy nem is elemezett, csak betanult szavalatát, feláll rögtön rá egy másik társulati tag és kritikát mond olyan költemény elszavalásáról, a mit azon alkalommal először hallott. Hát kérdem, lehet-e lélektanilag oly hamar elemezni valamely ismeretlen költeményt, hogy arról egyszeri hallás után kifogástalan vagy csak megközelítő jó bírálatot is lehessen mondani?

A komoly készüllet nélkül egyszeri hallás után kényszerűségből mondott bírálatoknak azután még az a kétségtelenül rossz hatása is meg van, hogy személyeskedő vitákra ad okot, mert bírálatok alkalmával a bírálóknak nincs gondolata, nincs tárgya, a miről gondolatot mondhatna s belekapaszkodik valamely előtte szólott bírálóknak gyakran megfontolatlanul tett kijelentésébe, a ki aztán nem tud helyt állani kijelentéséért, mert ő tulajdonképen nem bírált oly célból, hogy a szavalonak utmutatást adjon s netalán támadt jó eszméjét előadja, hanem csak beszélt, hogy szerepelhessen.

Ugy tapasztaltam én és pedig sajnosan, hogy az irodalmi társulat most néhány tehetségesebb egyén privilegiuma. Ezek működnek, szavalnak, bírálnak stb., a többi tagok pedig a hallgatóságot képezik. Pedig ennek nem szabad így lenni! Tér van ott engedve működésre mindenkinek, a lángésznek ép úgy, mint a kevésbé tehetségeseznek. Mert ki tudja, a ki most kevésbé tehetséges, nem válik-e abból lángész? Hisz a lángésznek nevezett tulajdonság nem velünk születik. Az egyénben születésekor csak fejlődésre képes csira van, mely, hogy a tudás milyen magas fokára jut, az a neveltetési, társadalmi s más egyéb körülményektől függ. Csak művelni kell az ést és szívet.

Erre nyujt alkalmat az irodalmi társulat.

A fentebbi gondolat érlelte meg bennem azt a meggyőződést, hogy tekintetbe kell venni a kezdő és gyakorlott szavalt s amazzal szemben enyhébb, ezzel szemben szigorubb bírálat alkalmazandó, mert a kezdőnek buzdításra van szüksége, a gyakorlott szavaltot a szigorubb bírálat nem elkedvetleníti,

sőt tehetségének a jó bírálat szerinti kifejtésére ösztönzi.

Még csak egy kérdéssel foglalkozom. Mire kell a bírálatnak kiterjeszkedni. Erre csak általánosságban mondhatom, foglalkozzék a bírálat mindenek előtt magával a költeménnyel és a költeményből vezesse le, miként kellett volna azt a költő felfogásának megfelelőleg szavalni. Ez a költeménynek az eszményileg megállapított elszavalása, mely a költemények neme szerint váltakozik. Ha ezt megállapította, akkor azt nézze a bíráló, hogy a szavallással olyan volt-e a felfogása, a milyennek a költeményből következtetve lenni kellett volna és ha eltérést az eszményi és concret felfogás közt, mutassa ki, hogy hol van ez az eltérés. Aztán a helyesen felfogott költeményben foglalt érzéseket tudta-e a szavaló helyesen kifejezésre juttatni vagy a rosszul felfogott költeményt a maga felfogásának megfelelőleg adta-e elő és ha jól juttatta a szavaló kifejezésre az érzelmeket, mondja meg, hogy miért, ha pedig nem jól, mondja meg azt is, miért és hogyan kellett volna?

Ezekből aztán lehet következtetést vonni a szavallat eredményére.

Soraimat ajánlom a magyar irodalmi társulat becses figyelmébe.

Madarassi Gyula.

Madarassi ur cikkének egy és más pontjával ellentétes álláspontot foglalunk el, melyet jövő számunkban bővebben kifejtünk.

Szerk.

Lapszemle.

— *Kolozsvári Egyetemi Lapok.* A legutóbbi szám változatos, gazdag tartalommal jelent meg. Java részét Gergely György cikke képezi, mely pálcát tör fejünk felett, s védelmébe veszi azt a pártot, mely őt valamikor megtagadta. Válaszolunk rá — csak egy kis türelmet kérünk. — Sőt tovább megyünk! Kun Béla a Debreceni Jogász Segítő Egylet elnöke felvilágosítást ad abban az ominozus Mohácsy ügyben is. — Kár előre tapsolni ugy Pesten, mint Kolozsváron.

— *Sárospataki Ifjúsági Lapok.* Gy. J. ur ugyancsak elveti a sulykot, midőn oktat bennünket vezércikkében. Mielőtt hosszasan válaszolnánk reá, azt ajánljuk figyelmébe, hogy a ki nem ismeri a

magyar diákélet viszonyokat, ne ítéljen el senkit. Ifju Zsoldos szerkesztő kollegánkat pedig hogy meggyőzzük, mennyire csalódik, egy kulissza titkot árulunk el. A debreceni jogászok néhány nap mulva egy röpiratot bocsátanak országszerte, melyben érthetően és világosan fejtik ki, miért tartották szükségesnek a budapesti központot megtámadni. Ezt a röpiratot nem 10, de 150 ember fogja aláírni, bizonyosságául annak, hogy nem üzünk klikk politikát. Addig is béke velünk.

(S. B.)

Magyar diákélet.

— *Radikális Egyetemi Ifjak Pártja.* Örömmel regisztráljuk a hirt, hogy a R. E. I. P. megalakult. Az egyetemi ifjuság nagy része ugyanis megunta már a reform párt jétlenségeit, s hatalmas párttá tömörülve a szeptemberi választásokon ellenjelöltet állit. Óhajtjuk, hogy a párt még ez év folyamán megerősödjék. Mi, míg elvei tiszták, szives készséggel pártoljuk, támogatjuk.

— *A debreceni jogászok röpirata.* A debreceni joghallgatók a jövő hetek egyikében röpiratot fognak kiadni. E röpiratban, — mint már lapunk más helyén jeleztük — célja kifejtteni, hogy mi indította akadémiánk polgárait arra, hogy a budapesti Egyetemi Körrel szemben ellentétes álláspontot foglaljanak el. — A röpiratot az összes egyetemekre és akadémiákra megfogják küldeni.

— *Diákkongresszus.* Tehát a jelen évben az sem lesz. A derék reformpárt annyira el volt foglalva, a nyomorban sinylődő egyetemi polgárok felsegélésével, hogy nem ért rá ilyen hiábavalóságokról gondolkozni. Támadásaink jogosságát már csak ez a megboosáthatatlan mulasztás is beigazolja. De beigazolja azt a véleményt is, hogy itt van már az ideje, hogy a komolyan gondolkozó egyetemi ifjak kezükbe vegyék a haldokló Diák-szövetség ügyét s a nemes reformpárt helyett tegyenek már valamit. Az 1898/9. tanév szomorú éve marad a budapesti Egyetemi Körnek.

Egyleti élet.

— *A Magyar Irodalmi Társulat* legutóbbi közgyűlésének első tárgyát képezte Kovács Kálmán társulati elnök jelentése a március 15-diki ünnep-

ségekről. A választmány határozatait a közgyűlés egyhangulag elfogadta, úgy a pályázatot, mint a közreműködők megbizását helyben hagyta. — Ez utóbbit lapunk másik helyén hozza. — Következett Nagy István theol. hallgató felolvasása Tompa M. vallásos költészetéről. A nagy gonddal összeállított tanulmányért a kör köszönetet szavazott. Sipos B. 3 jh. „Magyar diák sajtó“ c. felolvasásában visszatekint a Főiskolai Lapok történetére, fejlődését és irányait fejtegeti mostani lapjainknak, köztük az Egyetemi Lapok, Sárospataki Ifjúsági Közlöny és Kolozsvári Egyetemi Lapok-nak. A D. F. L.-ra vonatkozólag megjegyezte, hogy van erkölcsi súlya, számottevő ifjúsági lap s ép azért kéri a M. I. T. tagjait, ha jövőjét biztosítani akarják, — siessenek pártolni — erősíteni, úgy anyagilag mint szellemileg. Kár hogy a M. I. T. ez alkalommal néptelen volt!

— *Jogász Önképző-Kör* egyik legutóbbi gyűlésén Osváth Ferenc 3 é. joghallható olvasott fel egy értékes tanulmányt a büntető jog köréből. A gyűlésen jelen volt nsgs Dr. Ozory István a büntető jog tanára is. Birálók voltak: Balogh János elnök, Varga Imre 3 jh., Wolf Károly 3 jh. és Mocsáry Miklós 2 jh. Balogh János elnököt illeti a dicséret, hogy az üléseket kezdi vonzóbbá tenni és a figyelmet a Jogász Önképző-Kör felé irányítani, Közelebb ismét érdekes felolvasások és viták készülnek a körben.

— *Joghallgatók Segítő Egyesülete* mult héten tartotta választmányi gyűlését, a melyen a két ingyenségi és köuyvségi iránti kérvényeket tárgyálták.

— *Március 15. Saápon.* Sokáig élénk emlékezetében lesz a saápi hazafias polgárságnak az a lelkes kis ünnepszeg, melyet a debreceni akadémia néhány hallgatója rendezett. Az ünnepély lefolyása következő volt: Délután 3 órakor Mészáros Lajos ev. ref. lelkész megnyitó beszédet mondott, a közönség szives figyelmébe ajánlotta a Debrecenből érkezett szabadságot hirdető ifjakat. Ács Gusztáv szavalta nagy hatással Tóth Kálmán „Előre“ című költeményét, Kovács Imre lelkesítő felolvasást tartott március 15. jelentőségéről, végül Madarassi Gyula Petőfi „Élet-halál“ c. költeményét szavalta. Az ünnepély ezen része szabad ég alatt, a milleni-umi emlékkertben folyt le. — Este fél 7 órakor másik ünnepély vette kezdetét a község háza termében. Ennek lefolyása következő volt: Bujdosó

József ev. ref. tanító népies felolvasást tartott élénk tetszés mellett; Bujdosó Lajos szavalta a „Talpra magyar“-t; Mészáros Lajos 1848. március 15-ének történetét ismertette, végül Ács Gusztáv szavalta Petőfi „Egy gondolat bánt engemet“ című költeményét. Az ünnepély végeztével reggelig tartó tánc vette kezdetét. Képviselve voltak ott B.-Udvari, Földes, Darvas szép leányai is. — Az ünnepély rendezésében nagy része van Madarassi Pál nyug. vasutasnak, ki akadémiaink odaérkezett hallgatóit nagy szépséggel zászlókkal fogadta a vasutnál.

Vegyes hírek.

— **Szabó János.** Halottja van az ős Kollegiumnak. Egyik szorgalmas, tehetséges kollegánk, Szabó János 3-ad éves joghallgató költözött el az élők sorából az örök nyugalomra. Sokáig hordta magában a halálhozó kórt, melyet egy revolver golyó okozott, e hó 13-án aztán kiszenvedett. Jövő számunkban hozzuk nekrológiáját. — Tóth Ödön István első éves joghallgató több heti kínos szenvedés után elhunyt. Ez a második halottja jogakadémiainknak. Szorgalmas, derék kollega volt, s most, hogy haladhatott volna, élete pályáján kellett a sirba szállnia. Legyen neki csendes a nyugalom.

— **Felolvasó ünnepély lapunk javára.** A M. I. Ö. T. lapunk javára e hó 22-én felolvasó ünnepélyt rendez a következő műsossal: Nyitány, előadja a főiskolai zenekör. Megnyitó beszéd, mondja Sipos Béla. Felolvasást tartanak Ujlaky Antal és Farkas Imre. Szaval Takács Endre. — A felolvasó ünnep iránt városszerte nagyon érdeklődnek.

— **Az egyetemi tanács és a párbaj.** Az egyetemi hallgatók körében az utóbbi időben igen sok a párbaj. Az egyetemi tanácsnak tudomására jutott több ilyen eset, miért is ülést tartott ebben az ügyben. A tanács a karok indítványára azt határozta, hogy mivel az ifjúság fele része katona és a polgári törvényszék amugy is üldözi a párbajt, nem kívánja a párbajvétséget elkövető egyetemi hallgatókat külön is megbüntetni.

— **A kínai egyetem megnyitása.** Nagy ünnepszegekkel nyitották meg néhány nap előtt Pekingben az első kínai egyetemet. A városi előljárók, tanárok és tanulók homlokukkal a földet érintve, kilencszer hajoltak meg a kínai istenség jelképe előtt. Azután a megnyitásra meghívott külföldi tanárok tisztelegtek hajlongva és kalap levéve. Végül az első előadást tartották meg. Eddig már 381 hallgató iratkozott be az egyetemre.

— **A debreceni ref. theologusok** — mint értesülünk — újabb élénk mozgalmat indítottak meg a maguk körében a végett, hogy sárospataki kollegáik tavalyi látogatását viszonzózzák s ez által a két hires kollegium közt fennálló testvéries viszonyt még szorosabbra fűzzék. Látogatásuknak, — melyet valószínűleg a tavasz végével fognak megtenni a debreceniek, — annál nagyobb fontosságot kölcsönöz azon tény, hogy a szívesen várt társaság élén nem kisebb ember megy el Sárospatakra, mint Kiss Áron, a tiszántuli egyházkerület ősz püspöke. — A pataki theol. akadémia ifjúsága kollegiális szeretettel várja az érkezőket, de örömlükben részt vesz a főiskola egész ifjúsága is.

— **A párbajúgyhoz.** Kóródy Sándor, a m.-szigeti jogakadémia ez idei igazgatója márc. hó 14-én a joghallgatók egyesületének táblájára tudomásul és mihez tartás végett hirdetményt függesztett ki. Örömmel közöljük a m.-szigeti jogakadémia igazgatójának a felhívását és figyelmeztetését, mert már igazán ideje, hogy a becsületszerzésnek ezt a nevetséges módját, mint a vadhust vessük ki magunkból. A felhívás, illetve figyelmeztetés a következőképen szól: Értesitem a t. joghallgató urakat, miszerint az ifjúság közt gyakorivá vált párbajok arra indították a tanári testületet, hogy a múlt hó 14-én tartott tanárkari gyűlésen 59 szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy a jövőben minden párbajban szereplővel szemben a rendszabályok 81. §-ában előírt 4-ed fokú fegyelmi büntetést (az akadémiából való végleges kiutasítás) fogja alkalmazni. Tanárkarunk ezen szigorú határozatával szemben tehát nem tudom eléggé ajánlani a joghallgató ifjúságnak, hogy a testületi szellemet a saját kebelében fejleszteni és erősíteni, saját intézményének a becsület-bíróságnak tekintélyt szerezni törekedjék s azon testvéries szellemből kifolyólag, melynek a testület minden tagját áthatnia és egymáshoz kapcsolnia kell, igyekezzék a jogakadémia polgársága a netán előforduló félreértéseket s egyenlenségeket barátságos uton kiegyenlíteni. Még akkor is, ha a joghallgatóknak, a testületen kívül állókkal szemben fordulna elő kellemetlen ügyök, igyekezzenek társaikat a fentebbi tanárkari határozatból folyó káros következményektől megóvni. Kelt M.-Sziget, 1899. márc. 14-én. Kóródy Sándor s. k. igazgató. (P. H.)

— **Emlékünnepély.** Az ev. ref. főiskolai énekkar a „Magyar Irodalmi Önképző Társulat“ közreműködésével igen szép emlékünnepélyt rendezett a főiskolai énekeremben Nagy József, Vecsey—Bukner, Magyar—Kegyes, Kádár István, Fráter Ida és Sipos Margit alapítók emlékezetére. Az ünnepélyt Lindpaintner gyászéneke nyitotta meg, mely után Erdős József tartott megható gyászbeszédet. Azután az alapítók által tett alapítvá-

nyokból jutalmazottak nevei olvastattak fel. Most a vegyes kar éneke harsogott fel, szépen előadva Thern Károly „Kérdeztem a rózsát“ című dalát. Ezután Szentiványi Sándor joghallgató tartott komoly szavallatot, melyért a közönség tapssal jutalmazta. A vegyes kar énekelt utána Lohengri-ből, majd az énekkar adott elő Hoppe Rezső „Szerelmem“ című ábrándját. Moesáry Miklós felolvasása után az énekkar a Kuruc nóták által szerzett méltó elismerést, míg a Rázsonyi Pap Miklós víg szavalata élénk derűtséget keltett. Az igen szépen lefolyt és látogatott ünnepélyt Stojanovics „Ninon“ című operájának bordala rekesztette be, melyet nagy szabatosággal adott elő az énekkar. Az ünnepélyen jelen voltak Kiss Áron püspök, Márk Endre, Komlóssy Arthur, Vecsey Imre, Vecsey Zoltán stb.

— **Uj párt az egyetemen.** A reform-párt uralma véglegesen lejárt. Most már — mint értesülünk — nemcsak a Radikális Egyetemi Ifjak pártja, hanem egy ugynevezett Nemzeti párt is alakult. Az új párt ifju Ugron Gábort lépteti fel a jövő évben az Egyetemi kör elnökének. Örvendünk, hogy a tömeg megmozdult s ez fényes elégtétel nekünk úgy Wolfnerrel, mint Gergely Györggyel és Zsoldos Benővel szemben. Nemcsak mi, de az egyetemi ifjúság is belátta, hogy a reform-párttal nem lehet boldogulni, mert önmagát járatta le. Kár volt tehát a tisztelt cikkező uraknak elhamarkodni az ítélet kimondást, mert ime megdönthetetlennek hitt véleményüket maga az idő cáfolta agyon.

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Beküldött versében van hangulat, de mindig nem üti meg a kellő mértéket.

Dálnoki. Igért dolgozata még mindig nem érkezett meg.

K. M. A kérdezettek megtalálhatók Carcy Henrik „Társadalmi tudományok“ című művében.

Többeknek. A következő számra maradtak.

J. Gy. Német fordítása kissé gyenge. Talán más téren próbálkozna meg.

H. A. Szerelmes vers — gyenge vers — nem közölhető.

Érdeklődő. A D. F. L. ez évben is ép úgy, mint a múltban 20 számban fog megjelenni. A hátralevő számok egymásután jönnek. E hónapban még kettő, esetleg három is napvilágot lát.

Előfizető. Tessék beszélni a kiadóhivatallal.